

Pe pošli prejeman:

za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6 — 50
mesec 2 — 20

V pravništvu prejeman:

za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1 — 70

za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tisk. ni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vprejemajo.

Uredništvo je v Semo-
ziških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 37.

V Ljubljani, v petek 14. februarja 1902.

Letnik XXX.

Katoliško gibanje v Italiji.

Zdaj imamo pred seboj navod, katerega je razposlal kardinal Rampolla v papeževem imenu vsem italijanskim škofom. Ta navod je namenjen samo za italijanske razmere in se tudi drugim škofom ni poslal. V njem je seveda vse nekaj drugega, nego kar so napovedovali liberalni listi. Glavne točke tega navoda so sledeče:

Katoliška društva, ki so se osnovala pod imenom „krščanska demokracija“, se naj podredijo stalnemu odboru za prireditve katoliških shodov. Zato je razposlal kardinal Rampolla vsem škofom spomenico, obsegajočo 105 strani, v kateri je natančno razjasnjen pomen in statut odbora za prireditve katoliških shodov, z vso njegovo organizacijo, katera obsega razne podobore, škofijske, župnijske in mladinske odbore, ter način, kako se naj vrše katoliški shodi.

Druga listina je pravi navod. Izdelala jo je kongregacija za izredne zadeve. Kardinal Rampolla pravi, da je ta navod namenjen, da popravi nesporazumljenja in da podpira ono gorečnost in edinost, katero želi sv. oče krščanskodemokratskemu gibanju.

V devetih oddelkih odgovarja spomenica na najnovejša stavljenja vprašanja.

Opozarja se na encikliko „Graves de communi“, v kateri ni dal sveti oče „krščanski demokraciji“ kot taki nikake gotove politične barve. Krščanska demokracija ni izključno navezana na nobeno vladno obliko, zato se tudi ne sme identificirati z nobeno. Načela, za katera se bori krščanska demokracija, stoje izven časovnih izprememb, zato se ne smejo njim podrediti ali z njimi zamenjati.

Navod pravi: Krščanskodemokratske ustanove se naj smatrajo kot izraz krščanskega, na temelju prirodnega prava in evangelijskih zapovedi zasnovanega delovanja za ljudstvo. One niso sredstva za doseg ka-

kega gotovega političnega smotra ali namenjena zato, da se izpremeni kaka državna oblika. Krščanskodemokratsko delovanje, izhajajoče iz evangelijske pravičnosti in ljubezni, ima tako široko polje, da če se tako izpolnjuje, kakor želi sveta stolica, obsega najblagotvornejše delovanje svete cerkve za ljudski blagor. V krščanskodemokratskih programih, posvetovanjih in listih se morejo obravnavati vsa vprašanja, ki merijo na zmago pravičnosti in na izvrševanje ljubezni do bližnjega v ljudsko korist in ki so pravi predmet krščanske demokracije. Krščanskodemokratski listi smejo tudi izrekati svojo sodbo o političnih dogodkih in o njih poročati, a pri tem ne morejo govoriti v imenu cerkve. Dalje navod priporoča, da naj v nebitvenih stvareh svojega mnenja drugim ne usiljujejo.

Na to sledi pravi politični del tega navoda, kateri ponavlja papežev „Non expedit“, to je prepoved, udeležiti se v Italiji volitev v državno zbornico, ker je papež ne priznava kot krivično ustanovo. Liberalci posebno ta del jako zavijajo. Pravijo, da je s tem sveta stolica katoličanom prepovedala volitve sploh in da je katoliškim društvom zabranila sploh vsako politično delovanje. A to ni nikakor res. Navod se glasi: Kakor je jako hvaljevredno, da se katoličani udeležujejo občinskih volitev, tako je potrebno, da se vzdržujejo političnih volitev, ker se to priporoča iz jako tehtnih razlogov. Ti razlogi so pa jako tehtni in politični. »Nujno obvezna dolžnost je za vse katoliške časnikarje, torej tudi za krščanskodemokratske, in za vse, ki se udeležujejo katoliškega gibanja, da ljudstvu vedno pojasnjujejo, kako neznosno je stanje svete stolice, odkar so ji vzeli svetno oblast. Pri vsaki priložnosti je treba opozarjati na slovesne ugovore, katere sveti oče vedno ponavlja, in razjašnjati vzvišene razloge, ki jih opravičujejo. Treba si je poklicati v spomin izjave Pija IX. in Leona XIII. ter še posebej opozarjati na to, da zaman izkušajo zakriti pravi značaj tega vprašanja s tem, da ga

spravljajo v zvezo s človeškimi koristmi in s političnimi smotri. Za jako verske stvari se potegujemo, ko zahtevamo, da se ohrani popolna neodvisnost cerkvenega poglavarja in njegova svoboda.

Drugi oddenek opisuje razmerje med časnikarstvom in med škofi. Dolžnost krščanske demokratske, kakor sploh vseh katoliških časnikarjev je, da slusajo zapovedi in navodila papeževa in svojih škofov v vseh stvareh, ki se tičejo vere in delovanja svete cerkve v družbi.

Tretji oddenek govori o tiskovinah, ki obdelujejo stvarine, spadajoče v verstvo, krščansko pravost in prirodno etiko; te se morajo predložiti škofijskemu v odobrenje. Četrti oddenek določa, da se naj predlagajo pravila katoliških društev škofijskemu v potrjenje, peti govori o denarnih zbirkah po semeniščih, šesti prepušča, da se ne smejo v semeniščih uvajati časopisi brez škofove vednosti. Sedmi oddenek določa, da naj javna predavanja o krščanski demokraciji imajo le možje, ki jih škofijsko zato priznava za sposobne; v kontradiktornih stvareh se naj duhovniki in laiki ravna po navodilih kongregacij. V apologetične diskusije se naj spuščajo samo možje, ki so dovolj izobraženi, ob primernih priložnostih in z dovoljenjem škofovim. Tudi glede javnih kontradiktornih razprav s socialno demokracijo se priporoča, da naj se vanje spuščajo samo možje, ki so zmožni, resnico privedi do zmage.

To so glavne točke te okrožnice. Gotovo je, da bo na čisto posebne italijanske razmere dobro vplivala, ker bo duhove ednila. Sicer je večina teh točk primerna tudi za naše razmere, vendar ima okrožnica pred očmi v vseh ozirom čisto specifične italijanske odnose.

Liberalno časopisje seveda zavija to okrožnico na vse mogoče načine. Tako piše sinočnji »Narod«, da je v Italiji nastala revolucija proti cerkvi, da hoče Vatikan zatreti kršč.-socialno gibanje; dalje laže to liberalno glasilo, da je cerkev nasprotna snovanju po-

sojilnic, zboljšanju mezd, maksimalnemu delavnemu času itd., in da hoče zaradi tega razbiti kršč.-socialno organizacijo.

To je povsem neresnično. Saj ta navod v prvi vrsti naglašja, da se morajo potegovati krščanskodemokratska društva za socialno zboljšanje.

Gotovo bo ta okrožnica izčistila pojme o krščanski demokraciji. Tudi v političnem oziru bo krščanskim strankam mnogo koristila, ker naglašja, da ni krščanska demokracija identična z nobeno politično stranko, katera gre za kakim gotovim državnopravnim, recimo monarhističnim ali republikanskim smotrom, ampak da se v njej lahko združijo katoličani, ki so tudi v takih posameznih idejah needini.

S tem je dan vsemu krščanskemu gibanju širok temelj. To ni nič novega. Kar tu priporoča kardinal Rampolla, ni nič drugega, kakor stari nauk sv. Avguščina: In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus charitas.

Ta nauk pa ni princip razdora, ampak podlaga prave svobode.

Državni zbor.

Dunaj, 13. svečana.

Dunajske volitve.

V zadnji seji dne 8. t. m. so dr. Lueger in tovariši interpelirali ministerskega predsednika: Kaj hoče ukreniti, da se bodo bodoče občinske volitve na Dunaju in v nižje avstrijski dež. zbor vršile prosto in redno in da ne bodo židovski kapitalisti podkupovali volivcev?

Tej interpelaciji je dala povod tajna okrožnica znanih dunajskih liberalnih, večinoma židovskih bogatašev, ki beračijo pri svojih pristaših za prispevke v volivni zaklad. Znano je namreč, da dunajski liberalci, mej katerimi so židovski milijonarji, za vsake volitve zlože mnogo denarja, ki se gotovo ne porabi samo za tiskovine, poštino in druge take izdatke, marveč da se z denarjem kupujejo tudi glasovi.

Začetkom današnje seje je min. predsednik že odgovoril na Luegerjevo inter-

LISTEK.

Kakšno šibo je našel Jakob za hudo Teklo.

(Česki spisal Vaclav Kosmák. — Poslovenil + Fr. Marešič.)
(Dalje.)

»Da! Moram! Saj ga nočeš obdelovati. Ali ga naj pustim v puščo?»

»Žena, ali si obnorela? Jaz, gospodar, rečem: polje ne pojde v zakup!»

»Ali je pol zemlje tvoje?« sopiha žena. »Jaz sem gospodinja. Polje dam in dam in ga dam v zakup!« vpije in bije s pestjo ob mizo.

»Svetoval bi vam — hotel je župan govoriti.

»Vi ste takšen svetovavec, kakor moj mož?« vpila je Tekla hripavo. »Pa zakaj se tudi jezim? Raje grem na delo.«

Zaloputne z durmi in odide.

Župan pogleda sočutno Jakoba: »Milujem vas, prijatelj.«

»Jaz se za to ne zmenim močno. Dober želodec je tu resda potreben.«

Župan odide in Jakob gre na vrt, veselo žvižgaje.

Drugi dan pride trgovec in kupi konje od Tekle. Jakob je stal pri prodajanju in je zložno kadil; ne besedice ni črnil, kakor bi bili konji čisto tuji. Le opomnil je, ko je trgovec že udaril s Teklo: »Ali za pijačo ne daste nič?»

»Jaz ne potrebujem nobene pijače!« pristavi Tekla.

Trgovec se pa obrne k Jakobu in mu reče: »Nikar ne skrbite; kak bokal ga že bomo izpraznili. Kakšna kupčija bi to sicer bila?»

Tekla se je upirala, ker ni privoščila možu tega užitka: »Nič, doma ostaneš. Ne ljubim takega popivanja.«

»To ti nič mara, zasmeje se Jakob, — saj te nobeden tjakaj ne kliče. Jaz pa pojdem.«

Trgovec odšteje Tekli denar in odide z Jakobom. Tekla shrani skrbno denar, tresla se je pa jeze po vsem životu. Šla je na dvorišče in se jokala.

»Zakaj se jočete, tetka?« vpraša dekla.

»Teh konj mi je žal. Kako so se ozirali siromaki in kako žalostno so razgetali, ko jih je gnal! Takih konj ne bom nikoli več imela! In naš gospodar, kakor bi bil iz kamna, — ni se držal grdo, ne zinil besedice! Jaz se jeze tresem vsa, — — — ko

bi se saj tudi on jezil!« škripala je z zobmi.

V nedeljo potem je bobnal občinski sluga, da bodo dane v zakup po božji službi ob treh od pol zemlje številka 15 vse tri njive.

Jakob je stal pred vrati in poslušal zvesto, kakor bi to bila zanj največja novica. Potem se vsede na klop, natlači si pipo, nasloni komolca na kolena, brado v dlani in gleda mirno pred se. Na dražbo ni šel. Ljudje so nanj gledali kakor zamaknjeni in Tekli se je malone žolč razlil.

V.

Tekla je utržila nekoliko lepih stotakov zakupnine — kajpada ne vse v gotovini, ampak mnogo na papirju. Gotovino je nesla v hranilnico, da ne bi do nje prišel Jakob. Jakob pa še mislil ni na kaj takega. Ko mu poide tobak, reče ženi: »Daj mi za tobak!«

»Zasluzi si zanj!« zavrne ga žena.

Jakob ne reče nič in gre v krčmo: »Dajte mi tobaka — pa na up!«

Krčmar zmaja z ramami: »Vaša gospodinja mi je prepovedala dajati vam brez denarja.«

»Prepovedala? Dobro, tedaj si priskrbim denarja. Z Bogom!«

»Pa nikar se, sosed, ne jezite!« kliče za njim krčmar.

»Zakaj bi se jezil?« reče Jakob. »Jaz tudi ne dajem rad na dolg.«

Gre k županu. Bil je tam kako četrt ure. Župan ga spremi do pred vrat, podasta si roke, in Jakob gre naravnost v krčmo. Kupi si za gotovi denar mehur tobaka, izpije merico vina in odide domov; kadil je silno. Bilo je proti poldanu.

Ko ga Tekla vidi kaditi, zadere se: »Kje si vzel tobak?»

»Kupil.«

»S čim si ga plačal?»

»Z denarjem.«

Tekla zaloputne z vrati in gre v kuhinjo. Čez nekaj časa prinese skledo nekakšne juhe in jo postavi molče pred Jakoba. Jakob zmoli molitev in je. Skledico izprazni do dna z največjo slastjo, potem gre v predurje, umije si obraz in se začne oblačiti v praznjo obleko.

Tekla ga gleda od strani. »Kam pojdeš?»

»V mesto.«

»Čemu?»

»Jaz te tudi nisem vprašal oni dan, po kaj greš tjakaj.«

Poškropi se pri vratih iz škropilnika, reče »Z Bogom!« in odide.

Župan gre z njim. Vrneta se še le na večer.

(Dalje prih.)

pelajo, rekoč: Interpelacija mi ne daje povoda, da bi ukazal uradne preiskave, ker ob vsakih volitvah stranke nabirajo denar za volivne namene (Dr. Vogler: Tako je!), ne da bi se nabrali denar moral porabiti v prepovedane namene. (Krik med antisemiti.) Niti najmanjšega povoda nimam misliti, da bi v onem oklicu podpisane osebe, ki uživajo v širših krogih veliko spoštovanje (nemški liberalci ploskajo, antisemitje od ločno ugovarjajo), uporabljale nabrani denar v kaznjive namene. Konečno pripomnim, da napadi le vznemirjajo duhove in širijo nasprotja. (Liberalci ploskajo, antisemitje živahno ugovarjajo.)

Klub nemških liberalcev je že pred sejo sklenil, da brani svoje pristaše. Zato je dr. Gross rotir predsednika grofa Vettera, zakaj je dovolil prečitati in v zapisniku objaviti Luegerjevo interpelacijo, ki baje nečuveno žali na dotični okrožnici podpisane osebe, ki so: Auspitz, Benedikt, Friedenstein, Klinger, dr. Mittler, dr. Vogler, Jona Weil, Mittlerer, Wiesenburg, Lobmayer itd.

Grof Vetter odgovori, da po poslovnem redu ne more preprediti takih interpelacij. Interpelantje naj sami zagovarjajo svoje trditve.

Dr. Lueger odgovarja: Vzdržujem vsako besedo v interpelaciji in sem pripravljen z akti dokazati. (Čujte, čujte!) Tako si je Lobmayer kupil častno meščanstvo. (Velik nemir v zbornici. Wrabetz kriči: Pred sodiščem dokažite to obrekovanje! Prohazka: Wrabetz, glejte, da ne počite! Dr. Vogler: Sramota, da župan tako napada častne meščane dunajske!)

Dr. Lueger: Dr. Vogler, z akti vam dokažem, da si je na nečuden način Lobmayer kupil častno meščanstvo. Sicer pa so v zapisnikih tiskane interpelacije, ki nečuveno napadajo vse narode v Avstriji, zaničujejo našo vero, državo, in gg. dr. Gross, dr. Vogler in drugi niso ugovarjali. Ker pa morajo nekateri židje slišati nekaj grenkih, zato pa toliko krika! (Živahna pohvala mej antisemiti.) Ako imate pogum, predlagajte debato o odgovoru ministerskega predsednika, da vam morem dokazati svoje trditve. (Burno odobravanje in živahni ugovori.)

In res, dr. Vogler je skočil v past ter predlagal, naj se v bodoči seji razpravlja o odgovoru ministerskega predsednika. Dr. Vogler ni pomislil, da spravi v veliko zadrego svoje pristaše, pa tudi vlado, ki bi rada preprečila vsako rabuko. Hočeš nočeš so morali nemški levičarji glasovati za debato in predlog je obveljal s 123 glasovi proti 91. Proti predlogu so glasovali le veleposestniki na levi in desni, Poljaki, katoliška ljudska stranka in nekateri hrvaški poslanci. Tako bode jutri zopet v zbornici gledališka predstava za velike otroke. Vladi seveda to ni všeč in že mej sejo so dr. pl. Körber, grof Stürgkh in dr. Baernreither imeli živahne pogovore z dr. Luegerjem in princem Liechtensteinom.

Vojaški novinci.

Danes je zbornica v drugem in tretjem branju dovolila vojaške novince za tekoče leto. Minister za deželno brambo grof Welsershheimb je obširno odgovarjal na razne pritožbe. Minister je sicer jako voljan in blagohoten, toda ostane pa večinoma vse pri starem. Za ministrom so govorili še Gniewosz, znan kot neutrudljiv zagovornik armade, Klofač in Biankini. Ta je najodločnejše gojal, da se na eni strani mej hrvaškimi vojaki šopiri madjarski duh, a na drugi, osobito v Dalmaciji, predrzno košati irredenta. Oboje je nevarno za armado in posredno tudi za državo. Zato govornik konča z gromovitim glasom: Vojna uprava, respice finem!

S tem je bila seja končana. Jutri torej bode parlamentarni boj mej antisemiti in nemški liberalci. Nato se prične razprava o bosanskih železnicah. Ako se jutri ne skonča, bode seja še v soboto. V torek pa se prične drugo branje državnega proračuna. Danes popoldne ob 2. uri so se v pisarni zborničnega predsednika zbrali zastopniki raznih strank, da se dogovore o načinu proračunske razprave. Kakor znano, želi vlada, da bi bil proračun rešen že do velike noči. To pa je naravnost izključeno. Če tudi načelniki klu-

bov sklenejo, da smejo posamezni govorniki govoriti k večjemu 20 minut, vendar predsednik posameznim govornikom ne more zamašiti ust. Zato so danes načelniki sklenili, da naj se glavna razprava v drugem branju vrši tako, kakor v prvem, to je: vsak najmanjši klub dobi vsaj eno govorniško mesto, a večji klubi po dve ali tri. Glede nadrobne razprave se bodo načelniki še pozneje dogovorili. Danes zvečer ima proračunski odsek sejo, da dovrši finančni zakon.

Nov namestnik v Dalmaciji.

Mesto dosedanjega namestnika v Dalmaciji Davida, ki je te dni odpotoval na Dunaj in se ne povrne več na svoje mesto, pride, kakor javljajo z Dunaja zagrebškemu »Obzorju«, baron Handel, ki je sicer nevesel hrvaščini, a se je pridno uči, je jako ljubezniv in častivreden mož in bo, kakor se z gotovostjo poroča, uvel notranji hrvaški uradni jezik. No, čas bi že bil, da se odpravi iz dalmatinskih uradov italijansčina, ko ima dežela vendar le 2% ital. prebivalstva.

Zichyjeva afera v ogerski posl. zbornici.

Zastopnik Košutovec v ogerski poslanski zbornici, poslanec Komjathy, je včeraj s posebno vnetim govorom branil stališče Ogrske napram Avstriji in zunanjim državi. Pridružil se mu je z enako interpelacijo tudi posl. Visontay. Prvi se je pritoževal nad zapostavljanjem Ogrske pri potovanju nadvojvode Frana Ferdinanda v Petrograd. Rekel je mej drugim: »Ogrski narod za svojo zvestobo in naklonjenost ne najde nikake ljubezni in zahvale. Užaljena je samozavest Ogrske. Prestolonasledniku nihče ne pojasni pravic Ogrske, tako da po najnovejšem dogodku s stališča ohranjenja ustave ne morem o mirno zretina prestolonaslednika. (Predsednik zavrača ta izraz.) Prestolonasledniku se mora pojasniti, naj se spoštujejo pravice naroda.« — Interpelant je resno vprašal ministerskega predsednika, če je res, da nadvojvoda ni hotel sprejeti v avdienci ministra a latere grofa Szechenyja in ga s tem oviral pri izvrševanju njegove ustavne dolžnosti. Drugi interpelant Visontay je pa hotel zvedeti, kak namen je imelo potovanje in zakaj ni bila Ogrska zastopana.

Na interpelacijo je odgovoril ministerski predsednik Szell ter rekel mej drugim, da je bilo vprašanje o določitvi kakega »Ogra za spremstvo nadvojvode izprva osebno in formalno, in šele ko je bil v to določen grof Zichy, »politiški zelo prononsirana oseba«, je postalo to vprašanje tudi političke važnosti, ki se dotika pred vsem naših parlamentarnih načel. Ministerski predsednik je nato storil potrebne korake, vsled česar je nadvojvoda premenil svoj sklep in potem ga ni noben Oger spremljal na potovanju. — Kakor se vidi, minister s svojim odgovorom ni ustregel vsem zahtevam interpelantov, čeravno je zbornica vzela odgovor na znanje. Udaril je samo po grofu Zichyju kot »prononsiranem klerikalcu«.

Boj za splošno volivno pravico v Belgiji.

Belgijski socialci so zopet jeli prirejati demonstracije v prilog splošni volivni pravici. Prve poulične demonstracije so se že pojavile, policija je posredovala in aretirala nekaj oseb. Pred uredništvom nekega socialističkega lista se je zbralo več demonstrantov, katerim je govoril mej drugimi vodja Vandervelde. Rekel je, kot smo že omenili, da se pojavi revolucija, če se ne ustreže zahtevi po splošni volivni pravici.

Položaj je res izredno nevaren. V zbornici se je včeraj pričela razprava o tem predlogu. V to svrhu je vlada poskrbela za največjo varnost sebi in poslancem v prid. Vojaštvo je konsignirano, ulice, ki vodijo k parlamentu, ministerstvom in kraljevi palači, so dobro zastražene, vendar policija ne more popolno preprečiti resnih nastopov.

Koliko nade na zmago imajo sedaj prijatelji in zagovorniki splošne volivne pravice, se sedaj še ne ve, ker zbornica sploh še ni pričela z razpravo, a že to, da večina še vedno odlaša s to zadevo, je dokaz, da bo treba hudih naporov, predno se ustreže upravičeni zahtevi.

Kakor pa je pokazala prva seja v zadevi tega vprašanja, socialci še ne morejo imeti mnogo nade na uspešno rešitev zahteve po uvedbi splošne volivne pravice. Vsebinska tozadevnega poročila, ki je je predložil posl. Bethune, sicer še ni znana, vendar se da iz vedenja soc. dem. sklepati, da poročilo ni ugodno. Z goljuhom in tatom so nagnali kričači poročevalca ter mu očitali, da je ponarejal volivne imenike. Nič mu ni pomagala izjava, da je bil pred potniki te obtožbe oproščen. Kričači so vpili in divjali tako dolgo, da je predsednik zaključil sejo in so poslanci odšli.

Vojaški pomen angleško-japonske pogodbe.

Med Angleži in Japonci sklenjena pogodba, katere vsebino smo včeraj objavili, je vzbudila v političkih krogih splošno zanimanje. Vse večje časopise v Evropi piše o njenem velikem pomenu za razvoj stvari v vzhodni Aziji v bližnji bodočnosti ter ugiba, kake posledice se bodo pokazale kot sadovi tega dogovora.

Za eventualno, po trditvi mnogih državnikov v prihodnjih letih neizogibno vojsko na vzhodno azijskih tleh pride v prvi vrsti v poštev vojaški pomen te pogodbe.

Znano je pred vsem, da se je Rusija s pomočjo sibirskih in vzhodno-kitajске železnice povzpela na mesto prve vojne sile v vzhodni Aziji. To je Rusija nepobitno pokazala povodom bokaerske vstaje v Kini, ko je še tekom meseca julija brez vseh naporov zbrala na bojišču 15.000 mož s 30 topovi. Na meji Mandžurije je bilo istodobno mobiliziranih najmanj 150.000 mož. Še sedaj se nahaja v vojaških okrajih Amur in Kwantun 65 bataljonov in 50 eskadronov, to je 65.000 pešcev in 7500 konjikov s 96 topovi.

To in še mnogo več je zmogla Rusija brez posebnih naporov za časa kitajskih homatij, ko se ni slo izključno samo za njene interese. Pomniti pa treba, da spravijo Rusi v slučaju potrebe lahko na noge skoro 4 milijone vojakov, pred katerimi se mora kajpada skriti japonska armada, ki broji le 228.000 mož s 684 topovi. Da jej na suhem tudi Angleži ne bi mogli kdove koliko pomagati, se je pokazalo zadostno v sedanji južno afriški vojski. Angleška Indija da sicer veliko število vojaštva, toda tam je Angleži posebno sedaj nujno potrebujejo, ko jim preti nevarnost od vseh strani. Na suhem bi torej novejša zaveznika nikakor ne bila kos ogromni ruski armadi.

Drugače je seve na morju. Dosedanja angleška mornarica še sedaj lahko kljubuje vsakemu nasprotnemu brodogradu in torej tudi ruskemu. Ker pa imajo Japonci še sami 70 vojnih ladij s 1200 topovi, tvorita obe skupaj vojno moč na morju, kateri ne bi bil nihče kos. V tem pogledu je torej najnovejša pogodba velike važnosti in bo koristila obema državama. Vprašanje je le, če bo ob eventualni vojski z Rusijo mogla izvršiti svojo vojno nalogo le — mornarica.

Iz brzojavk.

Imenovanje nemških meščanov v Budjejevicah je glavarstvo sistiralo. Nemci groze z obstrukcijo. Ministerski predsednik je češki deputaciji obljubil, da se bo našel način, vsako imenovanje velikega števila meščanov onemogočiti. — Vojaško zaprt je v Bruslju oni del mesta, kjer se nahaja kraljeva palača. Vojaštvo je v vojašnicah konsignirano. Demonstracije socialistov se širijo — Mandžursko vprašanje. Iz Šangaja se poroča, da je podpis mandžurske pogodbe, kakor si jo Rusija želi, vsled angleško-japonskega dogovora nemogoče. — Kralj Edvard se poda 22. marca v Pariz, od koder pojde za dva dni v Cannes. Vse potovanje bode trajalo tri tedne. — Kardinal Oreglio je težko obolel. Francoski konzulat se ustanovi v Lvovu. — Vsenemška zveza bode v zadevi ogrskega spremljevalca nadvojvode Frana Ferdinanda interpelirala v avstrijskem državnem zboru. — Konji za Afriko. Na Reko je priplul parnik »Chicago«, ki bo ukrcal 850 konj za Angleže v Južni Afriki.

Književnost in umetnost.

Repertoar slovenskega gledališča.

Jutri v soboto se poje tretjič in zadnjič v sezoni Donizettijeva

opera »Favoritinja«. Na to predstavo opozarjamo vse one, ki je še niso slišali. Opera je prav skrbno naštudirana, lepo vpriporjena ter se izvaja z najtočnejšo eksaktnostjo. Prihodnji teden pride na vrsto Costov »Njen korporale«.

Ljubljanski občinski svet.

Proračunska debata.

Sedaj, ko so minili veseli predpustni dnevi, v resnem postnem času »razveselile« nas je g. župan z mestnim proračunom za l. 1902. Za polaganje proračuna ljubljanskega mesta prav primeren čas; zato se je menda tudi toliko časa s proračunom čakalo, da je menda ljubljanski obč. zastop nekako zadnji ki je še le prišel s posvetoivanjem o proračunu za l. 1902.

Naš župan, ki ima navado svoja poročila spravljati v tisk, priložil je proračunu tiskano »pojasnilo«, ki v posebno rožnati luči kaže finančni položaj ljubljanskega mesta, dasi se nam iz proračuna mestnega zaklada režina sproti deficit 272.330 kron! Da se pokrije ta nedostatek, računa finančni odsek z 20% mestno doklado v znesku 231.000 K, dalje vzame se iz prebitka mestnega loterijskega posojila 39.000 kron in iz blagajniških preostankov za l. 1901 se vzame 13.759 K. V slučaju, da vlada ne da naprčenih olajšav pri 3% državnem posojilu, računa županovo poročilo tudi z davkom na kolesa.

Ko so se tako za nekaj časa na papirju zamašile luknje — za nakup zemljišč za l. 1902 ni proračunjen niti vinar, in vendar hočejo kupiti v zameno za staro licealno poslopje prostor za gimnazijo — pravi županovo poročilo v trenutku, ko Ljubljana ječi pod iztirjevanjem potresnega posojila: »Kljub potresu in velikim vsled tega nastalim zahtevam in potrebam more se torej Ljubljana ponašati skoro z najbolje urejenimi financami. Župan je pridejal svojemu poročilu neko tabelo, ki kaže, da ima od večjih mest le Olomuc nižje mestne doklade nego Ljubljana.

Prosenčeva puška.

Obč. svetnik Prosenec pravi, da čuje po listih in v privatnih razgovorih, kako naša mestna potrebščina. V kratkem času se je podvojila. Krivo je tega v prvi vrsti seve to, da ima občina veliko stroškov v prenehanem delokrogu; posebno stroški, ki jih nalaga domovinski zakon, se bodo v kratkem potrojili. Bromaena davkoplačevalcev so tako vsoka, da bi višjih bremen ne mogli več prenesti. Res je, da imamo 20% doklado, imamo pa tudi druge doklade. Iz županovega izkaza se razvidi, da mnogo mest nima nikake vodarine. Z vsemi dokladami pridemo v Ljubljani skoro na 100%. To je treba povedati, ko se pritiska na nas glede na izplačilo potresnih dolgov! — To je bil prvi strel iz puške. Na vrsto je takoj nato prišel

Tavčarjev top.

Dr. Tavčarja je posebno zbodla opazka v županovem poročilu, da je dokaj zlogolkih in zlovesčih ljudi, ki iz strankarskega nasprotstva ali pa tudi zgolj iz zlobnosti denarni položaj mesta drugiče presojajo nego Hribar. Dr. Tavčar je dejal, da so to sicer neke nove besede, vendar je on pri tem prizadet, ker je bil nekoč tako nesrečen, da je primerjal Ljubljano s kmečko vasio in ker je zastopal v občinskem svetu mnenje, da temelji mestnega gospodarstva niso taki, kakor si misli g. župan. Ako župan misli, da je to osebno stališče proti njemu, je pa županovo mnenje jako ozkosrčno. Dopusno in jako pametno je govoriti o finančnem stanju mesta v obč. svetu in vsaka nervoznost pri tem bi morala biti od strani župana naravnost izključena. Svoboda kritike se ne sme kratiti. Dr. Tavčar pravi, da bi že iz taktičnih ozirov ugovarjal, da se fin. stanje mesta predstavlja v tako dišečih rožicah kakor to dela županovo poročilo, ker stojimo pred vračanjem potresnega posojila in je občina nakazana na olajšave. S tem se on, Tavčar, nikakor strinjati ne more, prinas ni položaj tak, da bi se v doglednem času ne bilo treba bati povišanja mestnih doklad. Ne prikrivajmo si tega! Mi imamo pred seboj prvi proračun, v katerem se izkazuje resničen primanjkljaj in še danes ni drugega izhoda, nego poseči v loterijsko posojilo. Ne samo z gospodarstvega, tudi s strankarskega stališča se bojim, da bi se pod našim vodstvom morale zvišati mestne doklade. Prišli smo do gotove meje, katere ne smemo več prekoračiti. Morda so opravljene trditve, da smo po potresu prevedli regulirali, odprli prevedli novih cest, pustili prevedli hiš podreti. Naša mestna občina nima več potrebnih sredstev, da bi le približno igrala ulogo velikega mesta. Mi stojimo na tem, povrtni se k vaškim razmeram. Ni si treba prikrivati resnice: Ljubljana se postavlja kot veliko mesto, a ima pogoje le nekeke večje kmečke vasi. Davčna moč davkoplačevalcev ne napreduje z razvojem mesta.

Davčna moč je ostala ista kakor pred 10 leti, davčna moč ne napreduje v razmerju z izdatki našega mesta. Ako kdo pametno gospodarji, gleda na to, da z izdatki tudi raste na drugi strani davčna sila, a ta davčna moč pri nas ne raste, ker naše mesto je večinoma uradniško mesto.

Regulacija je bila neplodna investicija in za našo davčno moč previsoka. Mi nimamo investicij, ki bi okrepile moči davkoplačevalcev. Mi smo podobni notranjskemu bajtarju, ki se je preselil v hišo, katero mu je sezidala kaka posojilnica. Ali je morda radi vodovoda zrastle davčna sila prebivalstva? Električna nas je privedla do nekoliko dražjega gospodarskega življenja, davčna moč pa radi tega ni zrastle. Hribarjeva dolga tabela ne kaže pravega stanja. Tam se čita, koliko večje doklade imajo Kraljevi Vinohradi, ali pa ve župan, koliko večjo davčno moč imajo? Ljubljana je v tem položaju, da ako nekateri svojega prenaplajenja ne bodo opustili, da bode sledila — praskim izgledom, da brez vladne pomoči ne bode mrgla nikamor naprej.

Gloda se sedaj tudi oblagajniški preostanki, a pripoznati moramo, da se preostanki v proračunu ne kažejo v tako bogati meri, kakor je bilo pričakovati na županov govor na Silvestrov večer. Sedaj se računa že z davki na kolese ali s povišanjem pasjega davka, da se ogne deficitu. Ta špranja se ne bo dala zamazati! Domarino bode vlada morala v kratkem tudi zmanjšati in torej moramo v bodoče računati z zmanjšanjem dohodkov iz domarine. Južna železnica bo tudi plačevala manjši davek, ker bo vsled bohinjske železnice zgubila mnogo tovarnega prometa in županovi upi na bohinjsko železnico niso poseben na mestu. Dokler bode treba v Ljubljani vračati potresno posojilo, dotlej ne more Ljubljana prenesti zvišanja 20 odstotnih priklad.

Že danes se primanjkljaj hoče pokrivati z »blagajniškimi preostanki«, a stroški rastejo od leta do leta. Rad bi vedel, kje se bodo dobili, ako bomo še nadalje tako postopali. Tisti zneski, da bomo primanjkljaj pokrili. Naš kredit, če že ne popolnoma izčerpan, vendar ni poseben pri občini s tako davčno silo. Koliko stroškov nam naraste iz novega domovinskega zakona, in tako bomo prišli do tega, da bomo morali mest. doklade povišati.

Dr. Tavčar se izjavi končno proti osuševanju ljubljanskega barja, češ, da bodo le ogromni stroški, a čez 50 let bode ista mizerija, kakor danes. Mi skoro ne bomo mogli izhajati, ako se ne navadimo vsaj malomeščanskega življenja in priti moramo do skrajne štedljivosti, opušati se morajo koraki, ki so navadno vedno izšli iz pisarne našega g. župana, kakor pri domobranski vojašnici, nakladišču, tržnih lopah. Lepe stvari so to, ako bi imeli denarja. V bodoče se more gledati, da ne bo ena sama oseba nosila vse odgovornosti, soglasno se mora vedeti o vsakem koraku, iz katerega bi se izcimili stroški. Vlado bo treba pritisniti, da kakor Pragi za asanačnega mene tudi nam kaj da, da tudi našega mesta ne pozabi!

Hribarjev odgovor.

Hribar je Tavčarju jako obširno odgovarjal. Takoj, ko je spustil g. Prosenc svoj preludij, dejal je Hribar vedel sem, da pride za njim dr. Tavčar, ki bode zaigral na klavir. Čudim se, da je danes dr. Tavčar tako velik nasprotnik napredka, dasi je v svojem življenju drugačnega naziranja. Če je v eni zadevi človek napreden, tedaj že doslednost in temperament njegov zahtevata, da je napreden v vseh zadevah. Kar čudim se, da on ne prične s tistim življenjem, kakor je na kmetih svoj čas živel s svojo materjo, kjer bi se pa nič več ne počutil tako dobro, kakor se počuti sedaj. Kakor s posameznikom, tako je z vsako občino. Tavčarjev napad na vodovod je prikupljiv za uho, a ve naj, da so vsled vodovoda nalezljive bolezni jako skrčile, da so tako dosti manjši stroški v bolnici in se je tako pomnožilo narodno premoženje. Tavčar mi je očitaj, da v mojem poročilu taktika ni bila prava. Mene je sililo dati tako poročilo, ker so se celo v občinskem svetu čuli glasovi, kakor bi bila občina v finančnih zadregah. Prikrivati ne moremo nič, ker moramo podajati javne račune. O podiranju hiš je določila vladna komisija. V občinskem svetu ni samo ena oseba odgovorna, ampak vsi skupaj smo odgovorni, tudi dr. Tavčar, ki je glasoval za regulacijski načrt in je glasoval tudi za mnoge nove ulice. Če je župan nadležen na svojem mestu, se hoče vsa odgovornost njemu podtakniti. Če smo kaj napak storili, storili smo vsi napake, če smo pa dobro storili, storili smo vsi dobro. Zgodovina bo o tem vse drugače sodila. Da se je treba prilagoditi vaškim razmeram, je fraza, ki se niti izvršiti ne da. Kak župan utegne ovirati napredek mesta, zavrl ga ne bo. Gospodarstvo mesta gleda vsakdo po visočini

doklad. Kadar bode vlada znižala domarino, dala bode občinam tudi odškodnino. Cim bolj raste mesto in se množi prebivalstvo, tembolj raste davčna moč. Stroški so se pomnožili, ker so se zvišale plače uradnikom, slugam in stražnikom. V javni seji bi govornik o kreditu mestne občine ne rekel tega, kar je rekel dr. Tavčar. Le tiste obdane, ki imajo velike priklade, trpe na kreditu. G. župan se je odločno zavzel proti dr. Tavčarju za osuševanje barja, kar bo Ljubljani v mnogih ozirih na korist; da se bodo pa jarki trebili in da ne postane v 50 letih isto razmerje kot danes, zato bode skrbela »Vodna zadruga«. Cim trdnješa bode okolič. v gospodarskem oziru, tem boljše bo za Ljubljano. Proti osuševanju barja se ne bo dobila večina v dež. zboru. Ako bi se to opustilo, bil bi smrten greh na narodnem gospodarstvu, saj povsod hite z osuševanjem močvirij. Brez vednosti obč. svetnikov ni nikdar postopal; kdor bi kaj takega trdil, bi se zagrešil proti resnicoljubnosti. Hribar je dalje govoril za kontumnačno hleve in za tržnico in je pobijal mnenja, da bi južna železnica radi bohinjske železnice kaj trpela pri tovarnem prometu.

Tavčar grozi s trobentami.

Dr. Tavčar: V taki debati trdi vsak svoje. Kdo bo imel prav, pokazala bode bodočnost. Noben se ne more sklicevati na to, da je nezmotljiv. Ostanem pri tem, da je naš položaj tak, da nam je treba skrajno štedljivosti. G. župan me je hotel spraviti v smešno zvezo z g. Prosencem, ki je toliko študiral kot marsikdo drugi. Želim županu, da bi njegove posle pri obč. upravi premisljal vedno igra na klavirju in da se ne bi v tej dvorani nekoč oglasile tiste trobente, pred katerimi je zidovje stare Jerihe v prah padlo! (Hribar: »Le oglasite se!«) Naprednost ni v tem, da se delajo dolгови; da se znajo izdatki skrčiti, v tem tiči bistroumnost naprednih duhov. Župan dobro ve, zakaj sem rekel, da se morajo ustvariti razmere, da ne bo ena sama oseba odgovorna. V deželni odbor (!) se je tudi govorilo, da je župan šel glede do mobranske vojašnice v Gradec, in se je stvar na to drugače zasukala. Župan ima posebna očala za prihodnost in vidi vse dobro, jaz pa vidim včasih črno in zato pravim »Gospodje, čas je, da pričnemo šparati!«

Konec.

Župan Hribar se čudi, kako se more v deželnem odboru (!) govoriti o njegovi poti v Gradec v zadevi deželno-brambne vojašnice, ker on v tej zadevi nikdar v Gradcu bil ni. Pri deželno-brambovski vojašnici je on mestu mnogo prihranil. Želi še kdo besede?

Obč. svetnik Predovič: »Jeste.«

Predovič: Jest se z dohtar Tavčarjem rad strinjam, a danes moram reči: »Velk ni nikdar sit, ako je koštrun cel.« (Splošna senzacija.)

Splošna debata o proračunu mestnega zaklada za l. 1903 se potem zaključila in se bo specialna debata nadaljevala danes ob pol 5. uri popoldne.

Dopisi.

Iz ribniške doline, 8. febr. (Odgovor klevetnikom kmetijskih zadrug.) Velespoštovana »inteligenca« v ribniški dolini si kaj rada privoščiti naša kmetijska društva v Ribnici in Dolenji vasi, da prav napredno maha po njih, seveda iz same ne-sebične in poštivovalne ljubezni do kmeta. Iz te ljubezni skovan je bil tudi dopis v »Sl. Narodu« dne 1. svečana t. l. Pod naslovom »Klerikalci pri delu« pravi g. dopisnik, da so »v Dolenji vasi in Ribnici gospodje« iz sovraštva do trgovcev ustanovili ta društva, in se čuje že dalj časa prav za nimive stvari. Poneverjenja in tatvine so se dolgo prikrivale, a neugodne bilance primanjkljaj koncem l. 1901 se ne dajo udušiti ...

Pojasnilo malo to zadevo! Najprvo o »Kmet. društvu« v Dol. vasi. Kolikor mi je znano, ustanovil se je ta »konsum« (da Vam ustrežem s tem imenom) l. 1899 iz tehle vzrokov: a) Mi živimo v Avstriji in imamo postav, da si sme človek sam pomagati kakor ve in zna in ni dolžan ravno »inteligenci« nositi drobiža, maveč lahko kupuje in prodaja, kjer mu drago. Te postav se poslužuje tudi uradništvo v Ljubljani in drugod, kjer imajo svoje »konsume«. b) V ribniški dolini je bila poglavitni vzrok »inteligence«, da so se ustanovile zadruge. Razni trgovci, »inteligentni« in »napredni« so se pokazali take, kakor kaže dopis v »Sl. Narodu« z dne 1. sveč. t. l., ko dopisnik s takim »spoštovanjem« govori o spovednih listkih, o škofu, Marijini družbi in bratovčinah. Prav lepo se je pa »inteligence« priporočala ljudstvu z razširjenjem znanih »katekizmov« in enakih pamfletov. Toliko boste menda vendar liberalni, da boste pustili

ljudstvo, da si iz tega dela svojo sodbo. c) Vprašajte ljudi, kako je bilo z računi, če je revež pri »intelligentnem« trgovcu moral kupovati »na kredo«? Prišel je n. pr. vprašat po računu k nekemu trgovcu. Račun je dobil z opombo »To velja le do tega in tega dne, potem je neveljaven ...«

Zakaj to? Znan mi je kmet ozir. njegova žena, ki je plačala dolg, toda pobotnice ni mogla več mesecev dobiti. Ali je tako delovanje vseh kmetu trpinu?

d) Kadar so bile v ribniški dolini kake volitve, bodisi državne, deželne ali občinske, vselej je »inteligence« s trgovci skupno delovala proti ogromni ljudski volji.

Glede »poneverjenja in tatvine« po »konsumih« pa to-le: Imenujte vendar tiste, ki so »poneverjenja in tatvine« prikrivali! Ali sta morda Vi, g. dopisnik »Sl. Naroda« vedeli za taka dejanja? Vi, ki tako skrbite za ljudstvo, bi bili vendar povedali ljudem, da je v Dol. vasi štirinajstletni deček v teku treh let pokradel 90 gl. v »konsumu«. Pa Vi ste molčali tako, kakor ste molčali o tisti priliki, ko se je pokradlo v neki drugi hiši cele vreče lipovega cvetja in drugih zdravilnih zelišč. Seveda takrat je »inteligence« molčala, češ, to je kaj — drugega. Spravite vendar to na dan, vsaj pri tem so pomagali celo šolski otroci.

Dalje pravite v »Sl. Narodu«, da je kaplan Žužek ustanovil zadruge za se in za svojega brata in katero sta do pred kratkim sama vodila ... »Slavna »inteligence«, zakaj pa niste prišli pomagat? Sicer pa dobro veste, da je bil sedanji Vaš ljubljence g. Ig. Mrhar več kakor dve leti načelnik kmet. društva v Dol. vasi. Kako, da sedaj o njem molčite? Ali ne veste, kako ste g. Mrharja do zadnjih deželnozborskih volitev, pri katerih je bil »neutalec«, obkladal s priimki »kameleon«, »pilpogačica«, »farba« itd. Koliko ste pisarili o računih pri občini, gasilnem društvu itd. Sedaj pa, ko sedi zopet pri Vaši mizi in ni enkrat utegnil škofa pozdraviti, ko je prišel v Dol. vasi, no, sedaj je »mož«. Bomo videli, kakšne bodo prihodnje obč. volitve. Če g. Nace ne bo več »mož« v Vaših očeh. Vprašajte ga vendar, kake so bile tiste neugodne bilance in primanjkljaji, v kmet. društvu v Dol. vasi. On, kot dve in pol leta načelnik gotovo ve, da je imelo društvo l. 1899 čistega dobička 980 K 64 h; leta 1900 zopet dobička 509 K 52 h in l. 1901 zopet čistega dobička 588 K 94 h. Kje so toraj primanjkljaji?

»Narodova« dopisnik ve tudi povedati, »da si je poslovdja Žužek opomogel pri konsumu«. Račun kaže, da je imel poslovdja 16 mesecev po 30 gl. mesečne plače, eno leto po 40 gl. mesečno in 5 mesecev po 50 gl. Seveda je moral sam skrbeti za hrano, perilo itd. Dela je pa obilo v »konsumu« v Dolenji vasi, vsaj ima samo 307 udov in letnega prometa okoli stotisoč kron. O »konsumu« v Ribnici pravi »Slov. Narod«, da stoji pod pokroviteljstvom kaplana Brešarja in poka in se splošno govori o raznih defraudacijah in tatvinah. Gospoda naznani vendar tiste defraudacije in tatvine vsaj imaš sodišče in orožništvo pred nosom. G. Brešarja napadate zato, ker rajši dela za ljudstvo, kakor pa da bi hodil z »inteligence« na veselice. A jezite se, kolikor hočete, opravili ne boste nič.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. februarija.

Osebnosti. Umrli je v Gorici v starosti 81 let bivši c. in kr. generalni konzul v Cardiff Newportu, g. Benedikt Row. — Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je izvoljen namesto umrlega Mravлага županom g. Josip Sedminek, trgovec in hišni posestnik. — Županom v Ormožu je izvoljen g. J. Kautzhammer, trgovec in posestnik.

V zadevi potresnega posojila je bila danes deputacija društva hišnih posestnikov g. dr. Gregorič in g. Rom v družbi ljubljanskih dežel. poslancev in drž. poslancev pri dež. predsedniku bar. Heinu. Kaj več o vspehu deputacije bo čuti na današnjem shodu društva hišnih posestnikov. — Čuje se, da je bil deželni predsednik precej trd.

Ljubljanski občinski svet je imel včeraj sejo. Nekaj zanimivih prizorov iz splošne debate o proračunu mestnega zaklada za leto 1902 prinašamo na drugem mestu. Obč. svet je odobril v včerajšnji seji tudi proračun ubožnega zaklada za l. 1902 s skupno potrebnostjo 89.187 K in z istotolikim pokritjem. Proračun zaklada meščanske imovine za l. 1902 ima dohodkov 51.294 K in stroškov 53.482 K. Mestni mag. je pristojbinskega ekvivalenta proračunal le 934 K, a davčna oblast je preskrbela, da je finančni odsek moral zvišati to svoto na 3340 K! Zato je včeraj

obč. svet sprejel resolucijo, naj mestni magistrat porabi vsa v zakonu dopuščena sredstva, da se pristojbinski ekvivalent zniža. Prošnje za odpis brezobrestnega posojila v znesku 200.000 K je vlada zavrnila. Uložila se bo še ena prošnja. Da se pri tem zakladu deficit pokrije, znižati se bode morala podpora ubožnim meščanom! — Utanovni zaklad ima potrebnostjo 18.830 K in pokritja 18.937 kron. — Županov nasvet glede preskrbniskih užikov mestnim delavcem in drugim proti dnevnej plači službujočim osebam ter njih vdovam in sirotam; o mestnem delavskem redu; o pravilniku za mestni delavski odbor se odloži, ker se županovo poročilo ni — »dotiskano«. — Trškaneve češplje, ki stoje v sredi Cegnarjevih ulic, so bile včeraj zopet predmet živahne debate v obč. svetu. Poročevalec g. dr. Stare je dejal, da po tisti poti vozi samo Trškan, če so mu torej češplje na poti, naj jih sam odpravi! Vendar je bil sprejet predlog, naj za sedem češplj dobi Trškan sedem kron, »ker več niso vredne«. Predlog obč. svetnika Predoviča, naj se za vsako češpljevo drevo dá 2 K, je padel. — O izvršitvi kanala na Miklošičevi cesti ter v Sodnih in Cigaletovih ulicah, katerega je zgradil g. Supančič, se je čulo, da je imel razne napake, ki so se, kolikor mogoče, sedaj odstranile. — Odobri se kolavdacija kanala, ki ga je napravila tvrdka E. l. Ast na Mesarski in Poljanski cesti in v Delavniških ulicah. — Priziv Martina Žitnika, posestnika hiše št. 17. ob Cesti na loko proti odloku mestnega magistrata v zadevi stavbnega dovoljenja Mat. Sušnika se zavrne, ker se stavbeno dovoljenje krije s sanitarnimi razmerami. — Mestni hranilnici se od rezervnega zaklada dovoli porabiti 225.000 K za zgradbo lastnega poslopija v Prešernovih ulicah.

V deželni šolski svet je deželni odbor odposlal zopet dosedanja svoja člana dr. Tavčarja in dr. Schafferja.

Član misijonske družbe iz Severne Amerike č. g. Janez K. Schaffer je došel včeraj v Ljubljano. Isti slušbuje v Devestru. Rodom je Gračan.

Podporno društvo za uboge gojence na c. kr. učiteljsišču v Ljubljani bo imelo svoj občni zbor za upravno leto 1901 v nedeljo dne 16. t. m. ob 10. uri dopoldne v konferenčni sobi c. kr. učiteljsišča, Resljeva cesta 10. K temu zboru so prijazno povabljeni vsi društveni udje, podporniki in dobrotniki učiteljskih gojencev. Ker so sredstva podpornega društva neznatna, število podpore potrebnih pridnih gojencev pa je obilno, se prijazno pozivljajo vsi prijatelji šolske mladine, da bi kot udje z letnim doneskom 2 kron ali pa kot podporniki z enokratnim poljubnim darilom pristopili društvu. Zglasila prejema učiteljsko ravnateljstvo. — Isti dan in v istem prostoru ob 11. uri dopoldne bo občni zbor podpornega društva za gojenke c. kr. ženskega učiteljsišča.

Brežice — nemško mesto. Neki A. Faleschini, ki je menda vsenemški župan — nemškega mesta Brežice, vsaj njegovo ime spriduje o pristnem nemštvu, je poslal dunajski »N. Fr. Pr.« z ozirom na njeni uvodnik o premestitvi celjske gimnazije popravek. V tem popravku popravlja sledeči stavek: »Že pred sedmimi leti, ob ustanovitvi sedanjih slovenskih paralel so predlagali Nemci, naj se mesto v Celju ustanove iste v kakem slovenskem kraju, v Žalcu, Brežici ali Sv. Juriju.« Mož namreč pravi, da Brežice niso slovensko, pač pa nemško mesto. »Če se je pa v članku menilo Brežice pri Celju, naj se dostavi politični okraj Celje, kajti nemško mesto Brežice leži v političnem okraju Brežice«. Kako je z brežičkim nemštvom, nam pojasnuje najbolj uradni statističski izkaz o ljudskem štetju. Tu se namreč jasno vidi, da je v Brežicah po znanim načinu štetja le kakih 10 do 20 Nemcev več nego Slovencev. V resnici se seveda zmanjša celo to število.

Poljudno znanstveno predavanje prirede »Slovenska Matica«, »Zdravniško društvo« in »Pravnik« v nedeljo 16. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma ob 11. uri dopoldne. Predaval bode gospod c. kr. profesor Rajko Perušek o postanku

Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani